

जार अवलोकन ३५

कार्तिक, २०७८

मुख्य बुँदाहरु

- गत एक महिनामा प्राय खाद्य बस्तुहरुको मूल्य, खाद्य आपूर्तिमा सुधार र वर्षे बालीको रास्तो उत्पादनको कारणले, सार्वेक्षिक रूपमा स्थिर रहयो।
- नेपाल राष्ट्र बैंक द्वारा कार्तिक महिनामा प्रकाशित प्रतिवेदनका अनुसार, वार्षिक मुद्रास्फीति गत वर्षको जस्तै ८.९ प्रतिशतमा कायमै रहयो। खाद्य तथा पेय पदार्थको मूल्य सूचकाङ्क ९.६ प्रतिशतका दरले बढ्दि भयो भने अन्नहरुको मूल्य सूचकाङ्क न्यून रूपमा १.८ प्रतिशतका दरले बढ्दि भयो।
- वर्षे बाली भिन्नाइएको र यातायात सुविधा सुचारु भएको हुनाले हाल सम्म देशभर आपूर्ति अवस्था रास्तो रहेको छ।

राष्ट्रिय रूपमा बजारको अवस्था

मूल्य

कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय र विश्व खाद्य कार्यक्रम द्वारा नियमित रूपमा अनुगमन गरिने बजारहरुमा प्राय खाद्य बस्तुहरुको मूल्य गत एक महिनामा सामान्य घटवडका साथ सार्वेक्षक रूपमा स्थिर रहयो। २०७८ असोजको तुलनामा कार्तिक महिनामा मोटा चामलको राष्ट्रिय औसत मूल्यमा २.३ प्रतिशतले बढ्दि भई रु. ३५.३ प्रति किलो भयो भने गहुको पिठोको मूल्य १.२ प्रतिशतका दरले घटेर रु. ३४.६ प्रति किलो भयो। यस्तै, सोही समयमा मासको दालको मूल्य न्यून रूपमा ०.३ प्रतिशतका दरले बढ्दि भई रु. १०८.४ प्रति किलो भयो भने मसुरोको मूल्यमा १.० प्रतिशतले कमी आई प्रति किलो रु. ९०.१ भयो। भट्टमासको तेलको औसत मूल्यमा ३.३ प्रतिशतका दरले बढ्दि भई प्रति लिटर रु. १२२.० भयो। गत महिनाको तुलनामा सबैभन्ना उच्च मूल्य बढ्दि आलुको मूल्यमा भएको पाइयो जुन १६.० प्रतिशतका दरले बढ्दि भई रु. ३५.२ प्रति किलो भएको छ। २०७८ भाद्रको तुलनामा हाल आलु बाहक प्राय अन्य खाद्यबस्तुहरुको मूल्यले घटदो प्रवृत्ति (trend) देखाएको छ जबकी २०७७ कार्तिकको तुलनामा खाद्य बस्तुहरुको मूल्य घटवड सामान्य स्तरमा रहयो (१०.० प्रतिशत भन्दा कम)।

विभिन्न बजारहरुमा खाद्य बस्तुहरुको मूल्यले मिश्रित प्रवृत्ति देखाएको छ। उदाहरणका लागि, गत एक महिनामा मुख्य उपभोक्ता बजार र सडक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरुमा मोटा चामलको मूल्य ५ प्रतिशत भन्दा बढीका दरले बढ्दि भयो भने तराई बजारहरुमा यसको मूल्य २.१ प्रतिशतका दरले घट्यो। मुख्य उपभोक्ता बजार र तराई बजारहरुमा गहुको पिठोको मूल्य १.५ प्रतिशत भन्दा कमका दरले घट्यो भने सडक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरुमा यसको मूल्य १.५ प्रतिशतका दरले बढ्दि भयो। उद्योग वाणिज्य महासंघ/ कृषि उद्यम केन्द्र द्वारा अनुगमन गरिएका पाँच ठूला बजारहरु (विर्तमोड, काठमाडौं, बुटवल, सुखेत र धनगढी) मा गत एक महिनामा मोटा चामल र मासको औसत मूल्य क्रमशः २.७ र १.० प्रतिशतका दरले घट्यो भने खानेतेलको मूल्य न्यून रूपमा ०.७ प्रतिशतका दरले बढ्दि भयो।

नेपाल राष्ट्र बैंकले कार्तिक महिनामा प्रकाशित गरेको प्रतिवेदनका अनुसार, उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्कमा वार्षिक मुद्रास्फीति गत वर्षको जस्तै ८.९ प्रतिशतमा कायम रहयो। खाद्य तथा पेय पदार्थको मूल्य सूचकाङ्क ९.६ प्रतिशतका दरले बढ्दि भयो भने अन्नहरुको सूचकाङ्क गत वर्षको १७.१ प्रतिशतको तुलनामा न्यून रूपमा १.८ प्रतिशतका दरले बढ्दि भयो। यद्यपि, यातायात लागत सूचकाङ्क भने गत वर्ष यही समयको ८.२ प्रतिशतको तुलनामा यस पटक १३.३ प्रतिशतका दरले बढ्दि भयो।

आपूर्ति

वर्षे बाली भिन्नाइएको र हिमाली तथा पहाडी बजारहरुमा समेत यातायात सुविधा सुचारु भएको हुनाले देशभर आपूर्ति अवस्था रास्तो रहेको छ। विश्व खाद्य कार्यक्रमका फिल्ड मनिटरहरुका अनुसार, कोपी नदीको केरी सञ्चालनमा अस्थाई रूपमा वाधा आई सामान चढाउने र भारी खर्चमा बढ्दि भएको हुनाले पूर्वी पहाडी क्षेत्रका विशेष गरी खोटाङ्ग, ओखलढुङ्गा, भोजपुर र सखुवासभा जिल्लामा खाद्यान्न मूल्यमा बढ्दि भएको छ।

निम्न संस्थाहरुद्वारा संयुक्त रूपमा प्रकाशित :

विश्व खाद्य कार्यक्रम— खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय कृषि विभाग, कृषि व्यावसाय प्रवर्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ/ कृषि उद्यम केन्द्र उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च

wfp.org

पूर्वानुमान

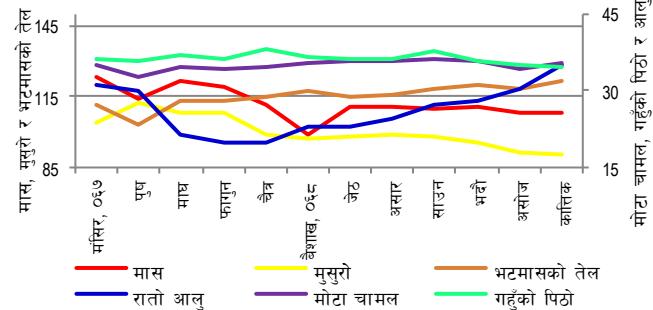
वर्षे बाली भिन्नाइएको हुनाले आउँदो महिनामा खाद्यान्न मूल्य घट्ने अनुमान छ। यद्यपि, आउँदा दिनहरुमा बेमौसमका कारण वर्षे तरकारीहरुको मूल्य बढ्ने र पर्याप्त आपूर्तिका कारण हिउँदै तरकारीहरु जस्तै काउली र बन्दाको मूल्य भने घट्ने अनुमान छ।

गत वर्षको तुलनामा यस वर्ष धान र मकैको प्रक्षेपित उत्पादन अनुमान क्रमशः १३.७ र ५.४ प्रतिशतका दरले बढ्दि हुने अनुमान छ। यसले आ.व. २०७८/९९ मा नेपालको खाद्यान्न उपलब्धतामा सुधार ल्याउने अनुमान छ।

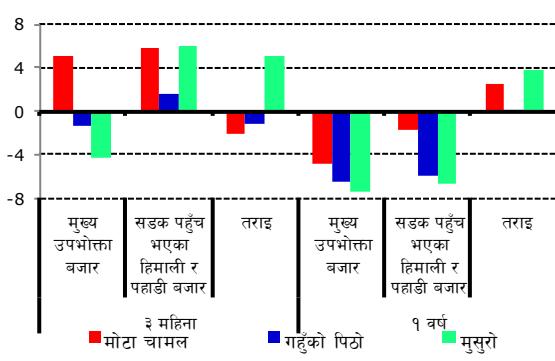
मुख्य खाद्यबस्तुहरुको मूल्यमा भएको अत्यधिक परिवर्तन			
खाद्यबस्तु	मूल्य ने रु/केजि, लि	% परिवर्तन १ महिना	अवलोकन
आलु	३५.२	१६.०	बेमौसमका कारण आपूर्तिमा कमी

१२ महिनाको औसत मूल्य *

ने रु. प्रति किलो/लि

मूल्य परिवर्तन प्रतिशतमा ** (१ महिना र १ वर्ष)

* मूल्यहरु कार्तिक महिनाको मूल्य सँग सम्बन्धित छन्।

* मूल्यहरु यस प्रतिवेदनको पछाडी पटी दिइएको बजारहरुवाट लिइएको हो। तर सडक नपुणेका हिमाली तथा पहाडी बजारहरुमा समावेश छैनन्।

** मूल्य परिवर्तन यस प्रतिवेदनमा भएका सम्पूर्ण बजारहरुसँग सम्बन्धित छन्।

बजार	मूख्य खाद्य वस्तुहरु	मूल्यमा परिवर्तन (%) *					
		मूल्य (नेपु/क्रेजि नेपु/लि)	१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	ओसत मासिक परिवर्तन	१म ३म १ वर्ष

मूल्य उपभोक्ता बजार

काठमाडौं	मोटा चामल	३५.०	२.९	०.०	०.०	► ► ►	
	गहुङ्को पिठो	३५.०	-२.८	-२.८	२.९	► ► ►	
	भटमासको तेल	१२३.०	०.०	-१.६	१५.०	► ► ►	
	कुखुराको मासु	२३५.०	४.४	०.०	१७.५	► ► ▲	
	तारीको तेल	१२३.०	०.०	३.१	१७.७	► ► ▲	
	मास	१०५.०	०.०	-४.५	-१२.५	► ► ►	
	मुसुरो	७७.०	-१४.४	-२५.२	-२०.६	▼ ▼ ▼	
	आलु	४३.०	२२.९	५९.३	०.०	▲ ▲ ►	

पोखरा	मोटा चामल	४५.०	७.१	०.०	७.१	▲ ► ►	
	गहुङ्को पिठो	३५.०	०.०	-७.९	२.९	► ► ►	
	भटमासको तेल	१२०.०	-०.८	०.०	१.१	► ► ►	
	कुखुराको मासु	२४६.०	-८.९	-१२.१	-१.६	▼ ▼ ►	
	तारीको तेल	१४५.०	-३.३	३.६	३.६	► ► ►	
	मास	११५.०	४.५	०.०	-८.०	► ► ►	
	मुसुरो	९०.०	५.९	-५.३	-१०.०	▲ ► ►	
	आलु	२८.२	१.४	४.४	४.४	► ► ►	

क्षेत्रीय तराई बजार

विराटनगर	मोटा चामल	३३.०	१०.०	१७.९	-२.९	▲ ▲ ►	
	गहुङ्को पिठो	३०.०	०.०	०.०	०.०	► ► ►	
	भटमासको तेल	१२०.०	०.०	५.०	१९.०	► ► ►	
	कुखुराको मासु	२४०.०	०.०	७.१	-१३.०	► ► ►	
	तारीको तेल	१४०.०	०.०	५.३	१३.८	► ► ►	
	मास	१००.०	०.०	०.०	-२१.९	► ► ▼	
	मुसुरो	७५.०	०.०	७.१	-८.५	► ► ►	
	आलु	३५.०	२८.२	३४.६	५.४	▲ ▲ ►	

विराग	मोटा चामल	३१.०	-१५.८	-१३.९	-२४.४	▼ ▼ ▼	
	गहुङ्को पिठो	३०.०	-३.२	-१६.७	-१४.३	► ▼ ►	
	भटमासको तेल	१३०.०	०.०	८.३	१८.२	► ► ►	
	कुखुराको मासु	२४०.०	०.०	०.०	-७.७	► ► ►	
	तारीको तेल	१४०.०	-६.७	७.७	१२.०	▼ ► ►	
	मास	९२.०	०.०	९.५	-२०.७	► ► ▼	
	मुसुरो	७५.०	०.०	-१०.७	-२०.२	► ▼ ▼	
	आलु	३६.०	४७.५	५०.०	-१०.०	▲ ▲ ►	

नेपालाञ्ज	मोटा चामल	-	-	-	-	-	
	गहुङ्को पिठो	-	-	-	-	-	
	भटमासको तेल	-	-	-	-	-	
	कुखुराको मासु	-	-	-	-	-	
	तारीको तेल	-	-	-	-	-	
	मास	-	-	-	-	-	
	मुसुरो	-	-	-	-	-	
	आलु	-	-	-	-	-	

धनगढी	मोटा चामल	३५.०	-२.८	-१२.५	११.५	► ▼ ►	
	गहुङ्को पिठो	३०.०	०.०	-३.२	११.१	► ► ►	
	भटमासको तेल	१००.०	०.०	-४.८	०.०	► ► ►	
	कुखुराको मासु	२४४.०	-२.४	-२.४	-२.४	► ► ►	
	तारीको तेल	१३५.०	३.१	६.३	८.०	► ► ►	
	मास	१३०.०	-१.५	-७.१	-१६.९	► ► ▼	
	मुसुरो	९९.०	-१.०	-१.०	-१.०	► ► ►	
	आलु	३०.०	-२५.०	०.०	५०.०	▼ ► ►	

- ▲ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य बढेको
- सामान्य मूल्य परिवर्तन
- ▼ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य घटेको

यदि मूल्य परिवर्तन १ महिनामा ५ % सम्म, ३ महिनामा १० % सम्म अथवा १ वर्षमा १५ % सम्म भएमा त्यसलाई सामान्य मानिने छ ।

* यो नेपाल खाद्य संस्थान द्वारा वितरीत चामल हो किनभने त्यहाँ अन्य खाद्य सञ्चारी उपलब्ध छैन ।

बजार	मूख्य खाद्य वस्तुहरु	मूल्यमा परिवर्तन (%) *					
		मूल्य (नेपु/क्रेजि नेपु/लि)	१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	ओसत मासिक परिवर्तन	१म ३म १ वर्ष

भ्रहमहारा बजार

भ्रहमहारा	मोटा चामल	-	-	-	-	-	-
	गहुङ्को पिठो	-	-	-	-	-	-
	भटमासको तेल	-	-	-	-	-	-
	कुखुराको मासु	-	-	-	-	-	-
	तारीको तेल	-	-	-	-	-	-
	मास	-	-	-	-	-	-
	मुसुरो	-	-	-	-	-	-
	आलु	-	-	-	-	-	-

सङ्केतक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु

धनकुटा	मोटा चामल	३१.०	३.३	०.०	-	▲ ►	
	गहुङ्को पिठो	३२.०	६.७	६.७	-५.९	► ► ►	
	भटमासको तेल	१२५.०	०.०	४.२	१६.८	► ► ►	
	कुखुराको मासु	३००.०	०.०	३०.४	-४.८	▲ ► ►	
	मास	१२०.०	९.१	४.३	०.०	► ► ►	
	मुसुरो	८५.०	३.७	६.३	-७.६	► ► ►	
	आलु	४०.०	३३.३	३३.३	▲ ▲ ▲		

रोल्पा बजार

रोल्पा	मोटा चामल	३०.०	२०.०	-११.१	०.०	▼ ▼ ▼	
	गहुङ्को पिठो	३५.०	८.५	-४६.२	-३०.०	▼ ▼ ▼	
	भटमासको तेल	११५.०	०.०	११.५	-११.५	▼ ▼ ▼	
	कुखुराको मासु	२७०.०	०.०	-३.६	-१५.८	► ► ►	
	मास	११५.०	-८.०	-४.२	-११.५	► ► ►	
	मुसुरो	१२०.०	१४.३	-७.७	९.१	► ► ►	
	आलु	३५.०	०.०	-१२.५	१६.७	▼ ▼ ▼	

साफेवारा बजार

साफेवारा	मोटा चामल	४५.०	०.०	०.०	०.०	► ► ►	
	गहुङ्को पिठो	६०.०	०.०	०.०	०.०	► ► ►	
	भटमासको तेल	१४०.०	०.०	०.०	-१२.५	► ► ►	
	कुखुराको मासु	३२०.०	०.०	०.०	०.०	► ► ►	
	मास	१००.०	०.०	०.०	-९.१	► ► ►	
	मुसुरो	१००.०	०.०	०.०	-	► ► ►	
	आलु	३५.०	०.०	१६.७	४५.०	▲ ▲ ▲	

बाजुरा बजार

बाजुरा	मोटा चामल*	४०.०	३३.३	०.०	-	▲ ►	
</